

8. Писаренко С. Суспільно-територіальні системи в теоретичних концепціях регіоналізму / С. Писаренко // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Регіональні суспільні системи (Збірник наукових праць). Випуск 3 (XLVII) / НАН України. Інститут регіональних досліджень. Редкол.: відповідальний редактор академік НАН України М.І. Долішній. Частина 1. – Львів, 2004. – С. 31 – 37.
9. Siebert H. Regional Economic Growth: Theory and Policy. Scranton: International Textbook Company, 1969.
10. Леш А. Географическое размещение хозяйства. М.: Издательство иностранной литературы, 1959.
11. Кузнецова О. Теоретические основы государственного регулирования экономического развития регионов / О. Кузнецова // Вопросы экономики. – 2002. – № 4. – С. 46 – 66.
12. Галушка З. Суперечності соціалізації як проблема організаційної культури економічної системи / З. Галушка // Банківська справа. – 2009. – № 1. – С. 51 – 57.
13. Нешиной А. К новой модели экономического развития: воспроизводственный аспект / А. Нешиной // Экономист. – 2010. – № 2. – С. 10 – 24.
14. Гайдук В. Вплив економічної глобалізації на модифікацію чинників конкурентоспроможності національної економіки / Гайдук В. // Економіка та держава. – 2010. – № 8. – С. 7 – 9.
15. Статистичний щорічник України за 2009 рік / [ред. О.Г. Осауленко]. - К. : Державне підприємство «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – 567 с.
16. Москвина О. Инновационный потенциал как фактор устойчивого развития региона / О. Москвина. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: http://journal.vsc.ac.ru/php/jou/30/art30_02.php
17. Пікус А. Інструменти фінансово-кредитного забезпечення оновлення технологічної структури економіки України / А. Пікус // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 2. – С. 21 – 26.

УДК 338.58:378.3:355.58 (477)

СТАН ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

**Куценко М.А., к.е.н., заступник начальника фінансово-економічного відділу,
Академія пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля МНС України**

Проанализировано состояние образовательных услуг в системе подготовки кадров для оперативно-спасательной службы, определены направления просветительской деятельности МНС Украины.

Ключевые слова: *квалифицированные кадры, образовательные услуги, финансовое обеспечение, национальная безопасность.*

The condition of the educational services in the system of the personnel training for the operative rescue is analyzed. The directions of the educational activities of the Ministry of Emergencies of Ukraine are determined.

Key words: *qualified personnel, educational service, financial support, national security.*

Актуальність теми. Одним із найбільш гострих та актуальних питань для України залишається питання забезпечення національного господарства кваліфікованими кадрами, функцію підготовки яких виконує вища освіта. Якісна підготовка кадрів для системи МНС України також є актуальною, тому що на даний час зберігається високий рівень техногенної небезпеки. Наприклад, протягом 2010 року в Україні зареєстровано 254 надзвичайні ситуації (техногенного характеру – 130; природного характеру – 108; соціально-політичного характеру – 16).

Мета статті полягає в аналізі освітніх послуг в системі підготовки кадрів МНС України для вчасного та кваліфікованого запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій.

Основна частина. Функціонування системи вищої освіти МНС базується на Законах України від 23.05.1991 р. №1060-ХІІ «Про освіту» та від 17.01.2002 р. №2984-ІІІ «Про вищу освіту»; Положенні про державний вищий навчальний заклад, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 р. №1074; Умовах прийому та порядок відбору на навчання до вищих навчальних закладів МНС України, затверджених наказом МНС України від 09.03.2006 р. №126; нормативах чисельності студентів (курсантів), аспірантів (ад'юнктів), докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у ВНЗ III-IV рівня акредитації та ВНЗ післядипломної освіти державної форми власності, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 р. №1134; Положенні про організацію навчального процесу у вищих

навчальних закладах, затвердженому наказом МОН України від 02.06.1993 р. №161; Ліцензійних умовах надання освітніх послуг, затверджених наказом МОН України від 24.12.2003 р. №847; нормах часу для планування і обліку навчальної роботи та переліках основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНЗ, затверджених наказом МОН України від 07.08.2002 р. №450, та інших нормативно-правових актах.

Відповідно до Положення про Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, затвердженого Указом Президента України від 02.11.2006 р. № 1539, Міністерство організує та здійснює підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів для служби цивільного захисту, її органів управління та сил, а також підготовку населення до дій у надзвичайній ситуації (п.49).

Основними напрямками освітянської діяльності МНС України є [4, с. 178]:

- підготовка фахівців робітничих професій для сфери цивільного захисту;
- підготовка фахівців для заміщення посад освітньо-кваліфікаційних рівнів «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»;
- підготовка науково-педагогічних, наукових і педагогічних кадрів для навчальних закладів та наукових установ МНС України;
- курсове підвищення кваліфікації та цільове призначення керівних кадрів та інших категорій посадових осіб і фахівців, які підлягають навчанню у сфері цивільного захисту, а також викладачів навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності»; «Цивільна оборона»;
- виробниче навчання за місцем роботи за програмами спеціальної підготовки з особовим складом невоєнізованих формувань цивільного захисту (цивільної оборони) та загальної підготовки з працівниками підприємств, установ і організацій, які не увійшли до складу невоєнізованих формувань;
- колективні форми навчання за місцем роботи та проживання, участь населення у підготовці та проведенні комплексних навчань і тренувань з відпрацювання дій за планами реагування на НС, планами локалізації та ліквідації аварій на об'єктах підвищеної небезпеки;
- освітня підготовка дошкільнят, учнівської та студентської молоді за програмами спеціальних предметів, дисциплін з основ безпеки життєдіяльності, захисту Вітчизни (допризовної підготовки), цивільної оборони (цивільного захисту).

Реалізацію зазначених напрямів освітньої діяльності забезпечує галузева система підготовки та післядипломної освіти фахівців для сфери цивільного захисту, до складу якої входять навчальні заклади та навчально-методичні центри. Мережу навчальних закладів подано на рис. 1.

Вочевидь, для якісної підготовки кадрів у сфері цивільного захисту необхідні фінансові ресурси.

Безпосередньо Департаментом економіки і фінансів МНС за програмою 3201360 «Підготовка кадрів у сфері цивільного захисту» за рахунок асигнувань державного бюджету фінансується чотири відомчих вищих навчальних заклади, які мають статус юридичної особи та здійснюють відповідну підготовку фахівців для оперативно-рятувальних підрозділів, а також надають платні освітні послуги фізичним та юридичним особам згідно з чинним законодавством.

Головною метою зазначеної бюджетної програми (визначено у бюджетному запиті) є впровадження освітянської діяльності щодо підготовки фахівців для підрозділів МНС України.

Відповідно до бюджетного запиту МНС за програмою 3201360 на 2011 рік, складеного на підставі доведеного Міністерством фінансів України граничного обсягу коштів загального фонду, планові асигнування на реалізацію зазначеної програми склали: по загальному фонду 221213,2 тис грн., по спеціальному – 34 548,5 тис грн., всього – 255761,7 тис грн. [3] (у 2010 році видатки склали: по загальному фонду 203763,5 тис грн., по спеціальному фонду 34466,2 тис гривень [2]). Отже, на підготовку кадрів у МНС виділяють в середньому ~ 5 % бюджету Міністерства.

Основною метою діяльності ВНЗ МНС України, згідно із Законом України від 17.01.2002 р. №2984-III «Про вищу освіту» (ст.22), є забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовка фахівців для потреб МНС України.

Надання освітніх послуг у ВНЗ МНС України здійснюється у вигляді навчально-виховного процесу, який включає навчальну, виховну, методичну роботу та наукову і науково-технічну діяльність. Вона здійснюється на підставі ліцензій на освітню діяльність та передбачає видання випускникам ВНЗ МНС України документів про вищу освіту державного зразка за умови акредитації напрямів, спеціальностей підготовки випускників.

Навчально-виховний процес у ВНЗ МНС України забезпечує можливість здобуття курсантами (студентами, слухачами) знань, умінь і навичок у технічній, гуманітарній, соціальній науково-природничій сферах, необхідних для професійної діяльності та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку. Підготовка фахівців у ВНЗ МНС України здійснюється за

денною, заочною та дистанційною формами навчання. Навчально-виховний процес ВНЗ МНС України спрямований на реалізацію стандартів вищої освіти. Стандарти вищої освіти є основою оцінки якості вищої освіти у ВНЗ МНС України та професійної підготовки.

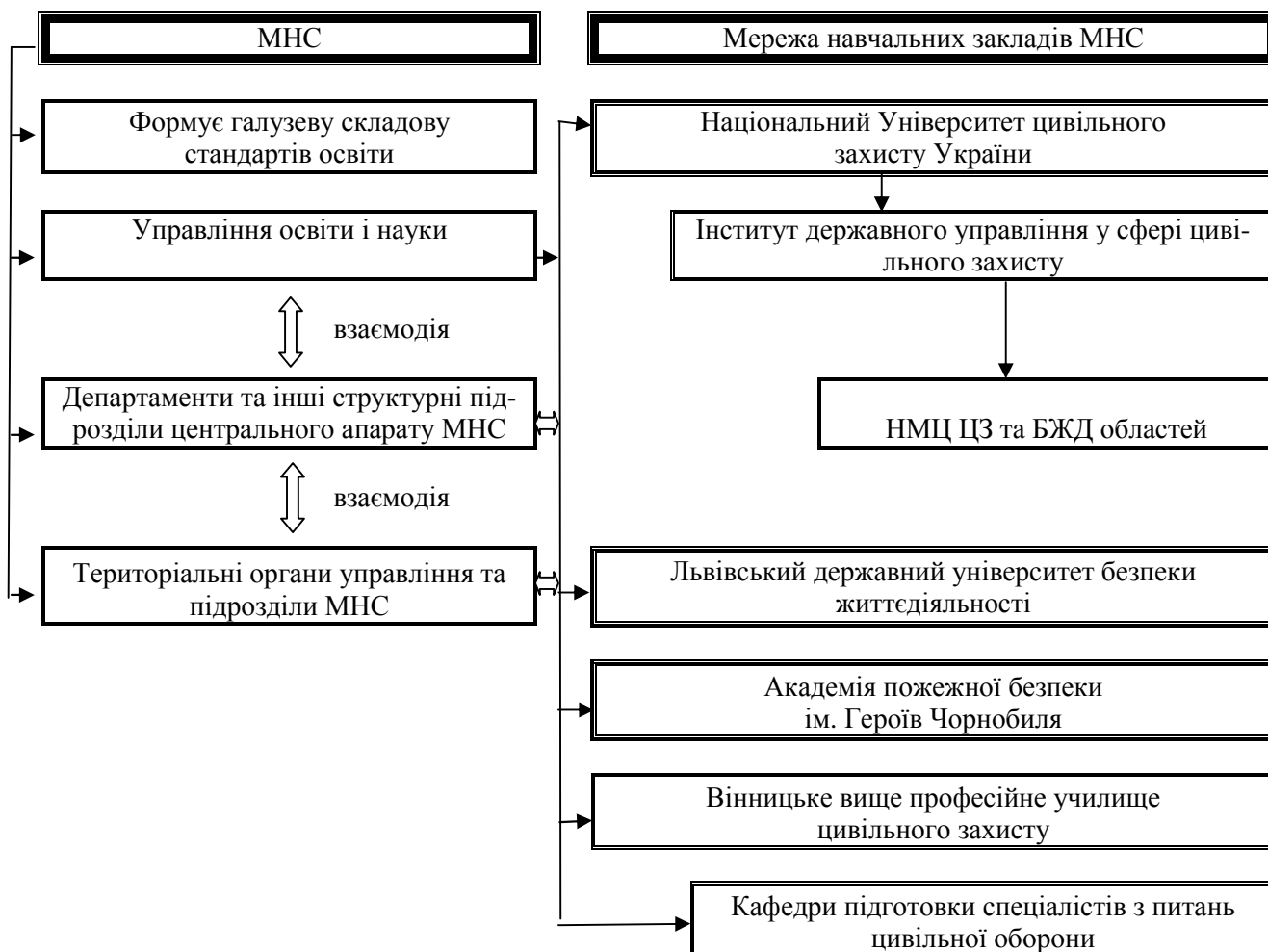

Рис.1 Мережа навчальних закладів МНС України [4, 5]

Головними завданнями ВНЗ МНС України є [6]:

- здійснення освітньої діяльності певного напрямку, яка забезпечує підготовку фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів і відповідає стандартам вищої освіти;
- здійснення наукової і науково-технічної (для вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації), творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та оздоровчої діяльності;
- забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку фахівців з вищою освітою;
- здійснення підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів та їх атестація в акредитованих вищих навчальних закладах третього та четвертого рівнів акредитації;
- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці і сприяння працевлаштуванню випускників;
- забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;
- підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

ВНЗ МНС України у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, декретами, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, нормативними актами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій, Міністерства фінансів.

Висновки. Таким чином, аналіз сучасного стану освітніх послуг дозволяє підготовлювати професійні кадри різної кваліфікації, необхідної для виконання завдань по забезпеченню національної безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України від 17.01.2002 р. №2984-III «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України від 27.04.2010 р. № 2154-VI «Про державний бюджет України на 2010 рік». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України від 23.12.2010 р. № 2857-VI «Про державний бюджет України на 2011 рік». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2008 році. – К.: Чорнобильінтерформ, 2009. – 257 с. (стор. 178-185).
5. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2009 році. – К.: Чорнобильінтерформ, 2010. – 252 с. (стор.172-180).
6. Положення про державний вищий навчальний заклад. – Постанова КМУ від 05.09.1996 р. №1074. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

УДК 69.313.71 (477)

БУДІВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Компанієць І.О.,

Авраменко О.І., ст. викладач*

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

В статье рассмотрено состояние предприятий строительной отрасли Украины, проанализировано влияние мирового финансово-экономического кризиса на результаты деятельности отрасли. Обобщенно факторы кризисного состояния предприятий строительной отрасли.

Ключевые слова: строительная отрасль, мировой финансовый кризис.

The state of building industry of Ukraine was considered in the article, the effect of the global financial crisis on the results of the industry has been analyzed. The factors of the crisis state enterprises of construction industry are generalized.

Key words: construction industry, the global financial crisis.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні будівництво перебуває в занепаді: основні фонди зношені майже на 60 %, у середньому на одну родину вони втричі менші ніж в Росії і вчетверо – ніж у Литві. Порівняно із західноєвропейськими країнами матеріальна база України в 3-5 разів менша стосовно житла. Несвоєчасність розрахунків замовників за виконані роботи негативно впливає на фінансовий стан будівельних підприємств і організацій, при цьому зумовлюючи зростання дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання стану будівельної галузі в Україні, проблемами і перспективами її розвитку займалися такі науковці: Черній Т. В., Соха Ю. І., Котенко Т. Ю.

Черній Т. В. у своїй статті розглянув стан підприємств будівельної галузі України, проаналізував вплив світової фінансово-економічної кризи на результати діяльності галузі. Ним було узагальнено чинники кризового стану підприємств будівельної галузі та запропоновано заходи щодо мінімізації впливу фінансово-економічної кризи на будівельну галузь.

Соха Ю. І. у своїй праці розглянув особливості формування будівельного ринку на сучасному етапі господарювання. На основі виконаного аналізу сформував рекомендації щодо вдосконалення регулювання конкретного виду діяльності.

Котенко Т. Ю. у своїй розвідці розглянув питання управління витратами на прикладі підприємств будівельної галузі. Зробив висновки щодо особливостей господарювання підприємств даної сфери та запропонував заходи щодо удосконалення витрат пов'язаних з виробництвом продукції та будівельно-монтажних робіт.

Проте, в умовах теперішніх перспектив невирішеним залишається питання щодо обов'язкового впровадження систем управління якістю на базі міжнародних стандартів в будівельних організаціях.

* науковий керівник